

Zdroj: European Cluster Policy Forum. Dostupné [zde](#).

Co nového přineslo minulé čtvrtletí?

Evropská komise startuje novou klastrův politiku

Dne 22. února 2018 se v Bruselu v rámci akce Evropské komise „EU Industry Day“ uskutečnilo první zasedání Evropského fóra pro klastrův politiku (European Cluster Policy Forum/ECPF). Na jednání byla představena koncepce DG Growth k budoucí klastrův politice EU, která by měla komplementárně doplňovat národní a regionální strategie inteligentní specializace v jednotlivých zemích EU v budoucím programovacím období.

Přístup Evropské komise ke klastrův politice se opírá o pět prioritních oblastí intervence pro klastry, mezi něž patří: (i) průmyslová modernizace a propojení hodnotových řetězců; (ii) investice do inteligentních specializací; (iii) podnikání (start-ups a scale ups), růst a akcelerace MSP; (iv) meziregionální, mezinárodní a mezisektorová spolupráce; (v) excelence v řízení klastrův organizací pro lepší podporu MSP.

Cílem dalšího setkání ECPF, které proběhne opět v Bruselu již 26. dubna 2018, je zvýšit povědomí o výsledcích dosavadních evropských iniciativ a připravovaných opatřeních na podporu rozvoje klastrů. Jednání ECPF mají vyústit ve vytvoření nové Evropské strategie pro klastrův politiku. Na obou jednáních ECPF zastupuje Českou republiku Robert Wenzel ze sekce fondů EU MPO.

Nanoprogres získal zlatou známku Evropské klastrův excelence

nanoprogres
THE NANOTECHNOLOGY CLUSTER

Klastrův organizace [Nanoprogres](#) prošla v prosinci 2017 po více než dvouleté přípravě velmi podrobným a přísným auditem kvality a získala dne 19. 1. 2018 od Evropského sekretariátu pro klastrův analýzu (ESCA) prestižní ocenění – **Zlatou známku klastrův excelence**. Tímto oceněním se Nanoprogres po dobu dvou let zařazuje mezi nejaktivnější a nejlépe řízené klastrův organizace Evropské unie s tím, že z více než tří tisíc evropských klastrův organizací jej má aktuálně v platnosti jen šedesát. V ČR je v tomto roce Nanoprogres jediným držitelem Zlaté známky.

Blahopřejeme!

V Olomouckém kraji se zrodil Český optický klastr

Studie Národní klastrův asociace z listopadu 2016, mapující klastrův potenciál Olomouckého kraje, prokázala statisticky významnou koncentraci firem pro vznik klastru v oboru optika a jemná mechanika. Následovala série workshopů a jednání klíčových aktérů, facilitovaná sdružením OK4Inovace. Celý proces byl 30. 11. 2017 úspěšně završen založením klastrův organizace (spolku) s názvem Český optický klastr (COC).

Zakládajícími členy COC jsou Meopta-optika, Pramacom-HT, Hella Autotechnik Nova, Zebr a Ústav přístrojové techniky AV ČR.

Klastr zahrnuje celý hodnotový řetězec oboru optika, optomechatronika, fotonika, optoelektronika a jemná mechanika, včetně související výroby. Zaměřit se chce zejména na tři oblasti: zobrazovací a spotřební optiku, vojenskou optiku a světelnou techniku.

První workshop klastru, který 13. března navštívilo několik desítek účastníků, zahájil hejtman Olomouckého kraje. Zvláštní pozornost zasluhuje plánovaná spolupráce COC s Armádou ČR na zavádění optických systémů do nových bojových vozidel pěchoty.

V průběhu prvního pololetí 2018 členskou základnu COC posílí Univerzita Palackého, Univerzita obrany a další zájemci z řad firem a výzkumu. COC chce do konce roku naplno rozjet svou činnost a stát se centrem optiky pro střední Evropu. www.optickyklastr.cz

Setkání k založení českého konopného klastru

Další události na domácí scéně

Setkání k založení Českého konopného klastru

Téma bioekonomiky, které je předmětem projektu DanuBioValNet (NCA je partnerem za ČR), zahrnuje i problematiku dostatečného množství biologických obnovitelných zdrojů pro postupnou náhradu ropy. Klastrová iniciativa firem a výzkumných institucí zaměřených na pěstování a zpracování konopí jde tomuto tématu v ústrety. Dne 19. února 2018 uspořádala NCA v Praze setkání aktérů konopného průmyslu k založení klastrové organizace. P. Břusková, prezidentka NCA, poukázala na obrovský potenciál spolupráce firem a výzkumu v celém hodnotovém řetězci konopného průmyslu nejen v ČR, ale i v zemích Dunajského regionu. Byly definovány bariéry rozvoje konopného průmyslu v ČR, které povedou ke stanovení strategických cílů klastrové organizace, k jejíž registraci byl zvolen řídicí výbor v čele s prezidentem MUDr. Pavlem Kuběm (ICCI). Český konopný klastr (CzHemp) již brzy obohatí naši klastrovou komunitu.

Spolupráce Krajské hospodářské komory s klastry

[Krajská hospodářská komora Moravskoslezského kraje](#) (KHK MSK) se zaměřuje na podporu malých a středních podniků včetně klastrů a klastrových organizací.

Je partnerem mezinárodní sítě [Enterprise Europe Network](#) (EEN), která slouží k podpoře podnikání a inovací. Pomocí této sítě mohou české klastry vyhledávat potenciální partnery pro spolupráci v oblastech svého zájmu mezi svými protějšky z partnerských zemí a podpořit tak inovační kapacitu klastru a zvýšit svoji konkurenceschopnost. Síť EEN funguje ve více než 60 zemích světa a je do ní zapojeno přes 600 organizací.

Mezi hlavní výhody, které může klastrům přinést napojení na síť EEN, je podpora spolupráce mezi klastry na evropské úrovni (vyhledání kontaktů na zahraniční partnery, účast na mezinárodních zahraničních misích a dvoustranných jednáních, na oborových veletrzích, poskytování poradenství). Dále je to rozsáhlejší mezinárodní spolupráce mezi klastry, kdy jejich členové mohou těžit z koncentrace informací, kontaktů a příležitostí.

enterprise
europe
network

ETIK a Královská společnost na cestě ke Smart regionům

Spolupráce Královské společnosti s.r.o. s [Energeticko-technickým inovačním klastrem](#) v rámci koncepčního řešení při zavádění SMART REGIONU v jednotlivých krajích nabývá na konkrétním obsahu.

V této době probíhají intenzivní rozhovory obou stran o konečné podobě systému spolupráce. V Olomouckém, Moravskoslezském a Jihomoravském kraji mezitím Královská společnost testuje odezvu obcí na koncepci OBEC BUDOUCNOSTI.

Celkem šest dílčích seminářů v Olomouckém, Moravskoslezském a Jihomoravském kraji bylo věnováno energetickým úsporám, zajištění kvality vnitřního prostředí v budovách zejména pro výchovu a vzdělávání mládeže, energetické soběstačnosti, chytré eko-mobilitě, smart aplikacím, smartifikaci dat, oblasti ochrany životního prostředí s důrazem na zachování vody v krajině či programu pro posílení bezpečnosti a pospolitosti obyvatel obcí. Jeden ze seminářů byl také určen žákům 8. a 9. tříd Základní školy Luká. U žáků i učitelů se setkal s velkým zájmem. „Tak výrazně pozitivní odezvu jsme nečekali. Z oslovených třiceti obcí se naprostá většina chce do projektu ihned zapojit. Nyní nás čeká tyto obce navštívit, získat od nich potřebná data, převést je do elektronického prostředí a analyzovat je tak, aby obce měly oporu pro svá rozhodování o nabídce budování INTELIGENTNÍCH SÍDEL BUDOUCNOSTI,“ vysvětluje Josef Večeř, jednatel Královské společnosti s.r.o.

S ohledem na dlouholeté zkušenosti Pardubického kraje a Královské společnosti v městském a vesnickém prostředí v oblasti energetických úspor probíhají intenzivní konzultace s vedením klastru a s krajským energetickým manažerem. Jedním z témat je například hospodaření s vodou, kontrola jejich zdrojů včetně technického stavu infrastruktury, kontrola správnosti vyúčtování či způsoby dekontaminace půdy.

Mezinárodní konference Biospot

Převratné biotechnologie českých vědců oslovily globální investory

Ambiciózní biotechnologie českých vědců se představily významným domácím a zahraničním investorům na v pořadí již třetím ročníku mezinárodní konference Biospot. Jejím cílem je vyhodnocovat vývojový a komerční potenciál nejzajímavějších objevů a technologií z oblasti Life sciences a usnadňovat jim cestu k soukromým investorům z celého světa. Jedním ze zakladatelů této platformy je klast [MedChemBio](#). Konference BioSpot letos představila 19 ambiciózních objevů a technologií v orálních a posterových prezentacích, např. projekt léčby rakoviny pomocí nanočástic či využití neurosteroidů pro léčbu neuropatické bolesti, diagnostiku rakoviny plic z analýzy vydechaného vzduchu nebo rychlou detekci rezistence vůči antibiotikům. Na konferenci byly zastoupeny významné investiční a farmaceutické firmy, jako například Merck, MSD, Astra Zeneca; z českých potom například bpd partners, Bohemia Venture Capital nebo agentura CzechInvest. Rostoucí počet patentových přihlášek a nové příležitosti přitahují pozornost tuzemských i zahraničních soukromých investorů, což se pozitivně odrazilo na rostoucí zájmu o letošní konferenci a pozitivních reakcích zástupců významných globálních investorů, které svědčí o tom, že čeští vědci mají v oblasti biomedicíny co nabídnout.

Výuka v oblasti kybernetická bezpečnost je v kurzu

[Network Security Monitoring Cluster](#) se podílí na výuce a otevření nových oborů zaměřených na kybernetickou bezpečnost na Střední škole informatiky a služeb ze Dvora Králové. Klast realizoval pro studenty této školy přednášky v kybernetickém polygonu na Masarykově univerzitě v Brně. Škola se tak stane jedním z průkopníků oboru v České republice a zařadí se na úroveň průmyslových škol v Brně či v Praze. Nové obory žáky připraví na práci v bezpečnostních sborech i pro profese krizového řízení. Výuka startuje od září 2018. Kurzy realizované klastrem však budou vzdělávat nejen žáky tamní školy, ale také jejich pedagogy a ředitele. Kurzy jsou akreditovány Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Klast také jedná se zástupci Královohradeckého kraje o otevření a podpoře kurzů i v dalších školách v kraji. V oblasti vzdělávání dosáhl klast ještě dalšího úspěchu, jelikož začal působit i v rámci Fondu dalšího vzdělávání, jehož obory se zaměřují na rozšíření obzorů v oblasti kybernetické bezpečnosti pro populaci ve věku 50+.

V oblasti internacionalizace realizoval klast incomingovou misi partnerů z Hongkongu. Účastníci mise měli možnost participovat na sérii přednášek realizovaných v kybernetickém polygonu a také navštívit firmy, které jsou členy klastru. Klast v současné době také rozvíjí spolupráci s přední japonskou firmou JETRO, jejíž zástupci podruhé zavítali na návštěvu klastru. Network Security Monitoring Cluster se stal držitelem mezinárodní certifikátu na roli Pověřence pro ochranu osobních údajů (DPO) od renomované společnosti Tayllor Cox.

ETIK vydal publikaci k problematice energetických služeb se zaručeným výsledkem.

Pomohl Program EFEKT 2

Na konci uplynulého roku spatřila světlo světa publikace s názvem Problematika EPC z pohledu zadavatele. Vydavatelem se stal [Energeticko-technický inovační klast](#), který dílo zpracoval za finanční podpory Státního programu na podporu úspor energie na období 2017 – 2021 Program EFEKT 2 pro rok 2017. Autor, energetický manažer Pardubického kraje Milan Vích, se na téměř sedmdesáti stranách textu pokusil přiblížit všechna úskalí, kterými procházel a dosud prochází při pravidelném vyhodnocování šesti balíčků projektů EPC na majetku Pardubického kraje a při přípravě a realizaci zatím posledního balíčku VII. Všechny tyto balíčky přinesly do majetku Pardubického kraje investice vyšší než 300 milionů korun a roční zaručená úspora v roce 2017 přesahovala částku 50 milionů korun. Záměrem publikace bylo předat zkušenosti všem, kteří stojí na straně zadavatele potencionálních projektů EPC a jsou za tuto oblast zodpovědní. A to zadavatelům jak z veřejnoprávního sektoru, tak i z komerční oblasti.

Národní klastrová asociace se rozrostla o nového člena

Začátkem dubna 2018 Národní klastrová asociace přivítala do svých řad nového člena, a to [Národní strojírenský klast](#).

Tato klastrová organizace působí v České republice již od roku 2003, tudíž v letošním roce oslavila patnácté výročí od svého založení. Klast sdružuje třicet firem z oblasti strojírenství a souvisejících oborů, mezi členské firmy klastru patří i velcí strojírenští hráči jako například společnost Vítkovice Machinery Group a Strojírny a stavby Trinec.

Klastř Mechatronika, ilustrační foto

Spolupracujeme mezinárodně

Klastrová spolupráce nezná hranic

Klastř [MECHATRONIKA](#) je od února 2018 vedoucím partnerem tříletého česko-bavorského projektu s názvem: **Síť pro transfer technologií mezi MSP v česko-bavorském příhraničním regionu v oblasti pokročilých výrobních technologií**. Projekt je podpořen z programu přeshraniční spolupráce Česká republika - Svobodný stát Bavorsko Cíl EÚS 2014 – 2020. Klastř MECHATRONIKA se spolu se svým bavorským protějškem Cluster mechatronik & automation budou snažit o vybudování udržitelných vztahů mezi malými a středními podniky v přeshraničním regionu a zapojení regionálních MSP do výzkumu a inovací. Projekt zprostředkuje vzájemný kontakt MSP z obou stran hranice, který by bez záštity klastřů nebyl prakticky možný. Úzká spolupráce se zkušenějším partnerským klastřem z Bavorska umožní Klastřu MECHATRONIKA intenzivní rozvoj jeho kompetencí a služeb, které může svým členům nabídnout. Projekt bude zahrnovat tematické semináře, setkávání firem, propojení MSP s výzkumnými institucemi v regionu a činnost projektové kanceláře, která ulehčí MSP administrativu a usnadní jim tak přístup k veřejné podpoře.

Cíl EÚS
Česká republika –
Svobodný stát Bavorsko
2014–2020

Evropská unie
Evropský fond
pro regionální rozvoj

15. 3. 2018 se konala Valná hromada Klastřu MECHATRONIKA, z.s. Valná hromada diskutovala především o aktivitách klastrové organizace v následujícím období. Valná hromada se shodla na potřebě otevřít se dalším členům z navazujících oborů a také z oborů kreativního průmyslu, který je v plzeňském regionu silně zastoupen. Jako reakce na konkrétní problémy jednotlivých členů byly také svolány pracovní skupiny pro vzdělávání a internacionalizaci, které navrhnu vhodné kroky na další rozvoj v těchto směrech.

Kanadské letecké společnosti objevují český trh

Českou republiku navštívili zástupci kanadského leteckého průmyslu. Seznámili se s tuzemskou leteckou výrobou, vědeckými a výzkumnými projekty z akademického i firemního prostředí a příležitostmi pro investice. [Moravský letecký klastř](#) (MLK) uspořádal B2B seminář, kde se diskutovalo o česko-kanadské spolupráci v leteckém sektoru. Kanadské mise se zúčastnilo 9 zástupců v čele s Bombardier, CAE a leteckým výzkumným centrem CARIC. Mise probíhala ve spolupráci s Ministerstvem zahraničí, Ministerstvem průmyslu a obchodu a Czech-Investem. Kanadská delegace mimo jiné navštívila patnáct českých společností a s dalšími dvaceti se setkala v rámci B2B semináře v Kunovicích.

Moravský letecký klastř se snaží podpořit zapojení svých členů v globálních dodavatelských řetězcích největších výrobců letadel. Proto od začátku roku 2018 uspořádal již tři incomingové mise. Konkrétně se společnostmi AIRBUS Defence and Space - hledání partnerů pro jejich VaV projekty, LEONARDO Airborne and Space Systems (Itálie) - společné projekty s českými výrobci letadel a příležitosti pro dodavatele mechanických částí.

Ilustrační foto, Facebook MLK

Účastníci školení pro klastrové manažery projektu DanuBioValNet a účastníci TCI konference v Sofii 2018

TCI konference v Sofii 2018

Ve dnech 20. – 22. března 2018 proběhla evropská konference TCI (The Competitiveness Institute) v Sofii, Bulharsko. Tématem konference, které se zúčastnilo více než 130 delegátů a odborníků z různých průmyslových odvětví a regionů po celém světě, byla "Přeměna výzev na příležitosti prostřednictvím klastrů v jihovýchodní Evropě". Nabídnutý program akcentoval význam klastrů pro chytré specializace regionů v EU, rozličné přístupy ke governance a podpoře klastrových organizací i případy dobrých praxí a excelentních projektů klastrových organizací a klastrových sítí. Konference přivítala spíkrky z celého světa, jako např. Alberto Pezzi (Katalánsko), který zastupoval TCI, Dr. Ulla Engelmann (Oddělení pro klastry, sociální ekonomiku a podnikání v rámci DG GROWTH, Evropská komise), Ifor Ffowcs-Williams (Cluster Navigators Ltd, Nový Zéland), Merete Daniel Nielsen (Cluster Excellence Denmark), a další. Konference nabídla rovněž příležitosti pro neformální setkávání a networking. Součástí této konference bylo také školení věnované rozvoji nových klastrových služeb organizované parterem mezinárodního projektu [DanuBioValNet](#).

Sbližování EU a Ukrajiny na poli klastrů pokračuje

Na pozadí přímých jednání mezi předními představiteli EU a Ukrajinou se 28. března odehrál matchmakingový event organizovaný DG Growth. Akce se zúčastnilo přes 50 klastrových organizací z Ukrajiny a 12 ze zemí EU. V rámci akce se uskutečnilo na 90 mezioborových jednání mezi zástupci z obou regionů. Sledovanými sektory byly například oblasti: informační technologie, zemědělství / potravinářství, ekologické energie, stavebnictví, doprava, logistika a textil. Za Českou republiku se akce účastnil [Autoklaster](#), který získal řadu kontaktů na ukrajinské klastrové organizace.

Akce navazuje na postupné posilování a sbližování vztahů mezi EU a Ukrajinou, jež má za cíl podpořit hospodářský růst a prosperitu. Tato snaha byla již dříve stvrzena asociační dohodou mezi oběma partnery. Eurostat uvádí, že již v první polovině roku 2017 došlo díky dohodě k 23% růstu obchodu, a to na obou stranách. Velký skok nastal také v oblasti investic. V porovnání s rokem 2016 vzrostl poměr investic v roce 2017 na Ukrajině o 231% a dosáhly objemu 216 milionů EUR. Matchmaking tak nabídl jedinečnou příležitost pro evropské a ukrajinské klastry posílit a prozkoumat společné oblasti zájmu a spolupráce. Dle doporučení Evropské komise je totiž vhodné přizvat právě ukrajinské klastry jako partnery evropských projektů.

Studijní cesta projektu KETGATE

Projekt [KETGATE](#), jehož je NCA partnerem, vstoupil do nového roku 2018 společnou aktivitou, a to návštěvou partnerských výzkumných technologických center JOANNEUM RESEARCH (Weiz, Rakousko) a Jožef Stefan Institute (Lublaň, Slovinsko). Společně s manažerem projektu za NCA Filipem Vítkem se exkurze zúčastnili zástupci asociovaných partnerů Aleš Hála za Fyzikální ústav AV ČR/ ELI Beamlines a Pavel Jovanovič ze Středočeského inovačního centra.

Účastníci odborné projektové exkurze navštívili jedno ze šesti výzkumných jednotek JOANNEUM RESEARCH – Centrum materiálů. Jeho ředitel Dr. Paul Hartmann provedl účastníky laboratořemi centra a seznámil je s výzkumnou infrastrukturou v oblasti nanotechnologií, fotoniky, laserů a 3D tisku. Druhá exkurze se konala v Jožef Stefan Institute (JSI), který je největší vědeckou institucí ve Slovinsku pracující s klíčovými technologiemi. Tomaž Lutman, z Centra transferu technologií JSI, představil institut, klíčové technologie, které institut rozvíjí, a infrastrukturu v oblasti pokročilých materiálů, nanostrukturních materiálů, automatizace a robotiky přímo v akci.

Akce nabídla účastníkům jedinečnou příležitost seznámit se na vlastní oči s některými z klíčových technologií a posílit a prozkoumat společné oblasti zájmu a spolupráce. Všechna výzkumná centra zastoupená v projektu KETGATE (JOANNEUM RESEARCH, Bay Zoltán Nonprofit Ltd, Jožef Stefan Institute) představila své dosavadní zkušenosti, výhody a výzvy, které přináší mezinárodní spolupráce. Tyto poznatky jsou důležité pro přípravu sítě „národních přístupových bodů“ (Smart KET Access Points) a s tím spojené služby, které projekt KETGATE nabídne malým a středním podnikům zaměřeným na fotoniku, pokročilé materiály a nano / mikro elektroniku s aplikacemi v mobilitě, zdraví a potravinách.

Národní klastrová asociace ve spolupráci
s Moravskoslezským inovačním centrem Ostrava
a Krajskou hospodářskou komorou Moravskoslezského kraje připravují

DEN KLASTRŮ V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI

středa 9. května 2018

Den klastrů v Moravskoslezském kraji

Po úspěšných akcích v Pardubickém, Středočeském, Jihomoravském a Zlínském kraji Vám tentokrát v Ostravě představíme výsledky spolupráce firem, univerzit a výzkumných institucí v klastrových organizacích nejen z Moravskoslezského kraje. Můžete se těšit na zajímavé projekty, exponáty, prezentace, i vystoupení expertů. Akce proběhne ve středu 9. května 2018 na Krajském úřadě Moravskoslezského kraje, sál zastupitelstva. Více informací naleznete na webových stránkách akce [zde](#).

Přečetli jsme za Vás

Zpráva Evropské klastrové observatoře, Prioritní sektor: AGROFOOD

Evropská klastrová observatoř v roce 2017 vydala sérii zpráv o sektorových prioritách Evropské komise, kterými je agropotravinářský sektor (agrofood), potenciál oceánů (blue growth), cirkulární ekonomika, digitální obory a zdraví. Na tyto prioritní sektory jsou mj. zaměřeny i výzvy programu H2020. Stručnou zprávu o prioritním agropotravinářském sektoru připravila Zuzana Polová z NCA.

Agrofood

Potraviny jsou základní potřebou lidské společnosti. Se vzrůstající populací roste potřeba přístupu k bezpečným a spolehlivým zdrojům výživy. Zdravě smýšlející společnost požaduje potraviny s novými charakteristikami zohledňující jejich kvalitu a současně ochranu životního prostředí.

Zemědělsko-potravinářský sektor je jedním z důležitých ekonomických tahounů a domén S3 strategií evropských regionů. Svou významnou roli má především v regionech s nižší úrovní blahobytu. V rozvinutých ekonomikách představuje velký potenciál pro tzv. upgrade, tedy pro dosažení sdílené prosperity poskytující pracovní místa a příležitosti pro růst méně kvalifikované pracovní síly.

K novým trendům v tomto oboru patří tzv. sledovatelnost a bioekonomika. Sledovatelnost reflektuje požadavek společnosti vědět, odkud daná potravina pochází, jak je pěstována, zpracovávána a jakými kanály je dopravována až k zákazníkovi. To vyžaduje nové technologie, jiné business modely a hodnotové řetězce. Bioekonomika se vztahuje k využívání biologických zdrojů v různých průmyslových oborech, od biopaliv po chemikálie, plasty a další produkty založené na bio-zdrojích.

Evropská klastrová observatoř uvádí tyto klastrové organizace ze sektoru agrofood se zlatou známkou klastrové excelence: AGRI SUD-OUEST INNOVATION, VEGEPOLYS a VITAGORA (F), Cluster de la Acuicultura de Galicia (E), Flanders' Food (B), INOVCLUSTER a PORTUGALFOODS (P), Lebensmittel Cluster Niederösterreich (A).

Zdroj: <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/24681?locale=en>

Co se připravuje v dalším období?

Akce v ČR

9. květen 2018

Den klastrů v Moravskoslezském kraji.

15. – 17. květen 2018

Veletrh Věda Výzkum Inovace. Více [zde](#).

20. květen 2018

Invent Arena 2018 proběhne v Třinci. Více [zde](#).

30. květen 2018

Festival bezpečnosti, Ostrava, Dolní Vítkovice.

18. červen 2018

Odborný seminář „Žárovzdomné a elektricky vodivé materiály při tavení skel“

Akce v zahraničí

26. duben 2018

2. European Cluster Policy Forum, Brusel

3. květen 2018

NanoDay, Brusel

16. - 18. květen 2018

EU-Asia Gateway 2018 -4th Transylvanian International Clusters Conference, Cluj-Napoca

4. - 6. červen 2018

EU-Taiwan cluster matchmaking event, Taipei.